

Länstyrelsen
i Jönköpings län

Bevarandeplan för Natura 2000-område

Drängagråten

- Områdeskod
SE0310522

- Bevarandeplanen
reviderad/fastställd
2016-12-12
2005-09-06

- Beteckning
0600-40-0522

Bakgrund

Natura 2000 är ett nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut Natura 2000-områden. Genom utpekandet åtar sig länderna att naturmiljöerna och arterna i varje område långsiktigt ska bevaras. Natura 2000-nätverket är viktigt i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I de båda direktiven listas särskilt värdefulla naturmiljöer och arter.

Bevarandeplan

Bevarandeplanen beskriver området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturmiljöer och arter som ska vara i gynnsamt bevarandetillstånd. Även vad som kan påverka Natura 2000-området negativt, behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, liksom uppföljning beskrivs också. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen och kan revideras när ny kunskap tillkommer eller om omständigheterna i eller utanför området ändras.

Lagstiftning

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kapitlet 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Tillstånd krävs inte för de åtgärder som behövs för skötseln av naturmiljöerna i området. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument utan ett underlag för prövningar av eventuella åtgärder i Natura 2000-området.

Kontakt

Vid frågor om Natura 2000 kontakta Länsstyrelsen:

- Telefon växel: 010-22 36 000
- E-post: jonkoping@lansstyrelsen.se

Foto: Drängagråten. Länsstyrelsen

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0310522 Drängagråten

Kommun: Tranås

Områdets totala areal: 1,7 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-12

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2005-09-06

Markägarförhållanden:

Svenska kyrkan

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

1166 - Större vattensalamander, *Triturus cristatus*

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000 är att säkerställa den långsiktiga överlevnaden för Europas mest värdefulla och hotade naturtyper och arter. I varje enskilt Natura 2000-område är syftet att prioriterade naturtyper och arter bevaras så att området på bästa sätt bidrar till gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

I Natura 2000-området Drängagråten är det prioriterade bevarandevärdet arten större vattensalamander.

Motivering: Området har höga värden knutna till den större vattensalamandern och dess livsmiljö, vilken är områdets göl med omgivning. Den större vattensalamandern är upptagen i EU:s art- och habitatdirektiv.

Prioriterade åtgärder: Utredning av minskningen av vattenståndet i dammen, följt av eventuellt nödvändiga skötselåtgärder. Vid påverkan i den omgivande skogsmiljön, t.ex. vid avverkningar eller skogsbruksåtgärder, ska en skyddszon finnas mot dammen.

Beskrivning av området

Drängagråten är en stor naturlig barrskogsgöl som är omgiven av äldre planterad tallskog med inslag av en del lövträd. I vattnet förekommer starkt tuvad gräsvegetation. Tjärnen bedömdes vara ett av Jönköpings läns bästa lekvatten för större vattensalamander vid inventeringar under år

1995-1998.

Vid den senaste inventeringen av vattensalamander i området år 2005 visade det sig att det skett en betydande minskning av dammen. Det återfanns inte heller några individer av varken större eller mindre vattensalamander.

Vid fältbesök under år 2016 hade avverkning väster om gölen skett. Enstaka träd hade sparats varav de flesta hade fallit omkull. Gölen var vid besöket i stort sett uttorkad, enstaka vattensamlingar förekom.

Vad kan påverka negativt

Aktuella hot mot arten och dess livsmiljö:

- Vattensänkning och uttorkning av dammen.
- Förändrad hydrologi genom dikning, dränering, förändrat grundvattenstånd etc.

Generella hot som riskerar att försämra förutsättningarna för artens bevarande kan t.ex. vara:

- Åtgärder som förstör eller försämrar artens lekvattnen, t.ex. igenläggning, plantering av beskuggande träd eller inplantering av fisk eller kräftor.
- Åtgärder som förstör eller försämrar artens landmiljö t.ex. avverkning eller andra skogsbruksåtgärder i omgivande skogsmark, bortförsel av grov död ved, avverkning av äldre lövträd, exploatering.
- Fragmentering av landskapet som leder till försämrat art- och genutbyte mellan olika populationer.
- Gödslings- och försurningseffekter från t.ex. nedfall av luftburna föroreningar eller omgivande markanvändning.

Generella texter kring vad som påverkar naturtyper och arter negativt finns även i Naturvårdsverkets naturtyps- och artspecifika vägledning.

Bevarandeåtgärder

Utredning av minskningen av vattenståndet i gölen. Resultatet från utredningen kan föranleda lämpliga skötselåtgärder för att återskapa en lämplig livsmiljö för större vattensalamander.

Vid eventuell avverkning i omgivande skogsmark ska försiktighetsåtgärder vidtas och det ska finnas en skyddszon mot dammen.

I övrigt bedöms generell lagstiftning, bl.a. artskyddsförordningen och skogsvårdslagen 30 §, som tillräckligt.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**1166 - Större vattensalamander, *Triturus cristatus***

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

I Drängagråten har den större vattensalamandern haft en värdefull leklokal. Vid den senaste inventeringen år 2005 återfanns inga fynd av arten.

Den större vattensalamandern är ett groddjur som största delen av året lever i varma och fuktiga landmiljöer. Den rör sig under mossbeklädda stenar, murkna trädstammar, stubbar och i smågnagargångar, ofta i lövdominerad skogsmark med hög luftfuktighet. I dessa miljöer letar större vattensalamander också föda i form av sniglar, dagmaskar och olika insekter.

Arten är beroende av lämpliga lekvatten där dess ägg och larver har goda förutsättningar att utvecklas. Redan tidigt på våren lämnar de vuxna salamandrarna sina övervintringsplatser för att leka. Lekvattnen behöver vara solbelysta, så de tidigt blir isfria. Då arten har en lång larvutveckling behöver vattnet också vara permanent, så det inte torkar ut under sommaren. Lekvattnet behöver ha rikligt med vegetation samt vara fisk- och kräftfritt så att larverna undgår predation. Vidare tycks djuren undvika att lägga sina ägg i vatten med pH under 5.

De vuxna individerna vandrar i normalfallet ca 10-100 meter för att nå nya lekvatten. Det korta spridningsmönstret gör att habitatförstörelse och fragmentering av landskapet lätt kan isolera populationer ifrån varandra.

Mer generell information om arten finns i Naturvårdsverkets arts specifika vägledning.

Bevarandemål

Större vattensalamander ska finnas i en livskraftig population. Områdets lekvatten ska vara solbelyst, fiskfritt, ha ett gynnsamt pH och omges av orörd skog. Lekvattnets hydrologi ska vara opåverkad. Det ska inte förekomma någon gödning i anslutande mark och grov död ved ska lämnas. Arealen småvatten, där den större vattensalamanderns leker, ska vara minst 1,3 hektar.

Bevarandetillstånd

Svagt bevarandetillstånd: Inga individer hittades vid den senaste inventeringen år 2005. Livsmiljön är inte gynnsam på grund av för lite vatten i gölen. Utredning måste ske för att utröna om det skett hydrologisk påverkan. Förutsättningarna för att bevara arten på lång sikt är i dagsläget svaga.

Dokumentation

Artdatabanken. Artfaktablad Triturus cristatus.

Johansson, N., Mernelius, P. Apelqvist, M. Större vattensalamander (Triturus cristatus) i Jönköpings län- en sammanställning av inventeringar 2004-2005. Länsstyrelsen i Jönköpings län. Meddelande Nr. 2005:43

Länsstyrelsen i Blekinge län. 2010. Artfaktablad Större vattensalamander Triturus cristatus. Naturvårdsverket. 2005. Inventering och övervakning av större vattensalamander (Triturus cristatus).

Bilagor

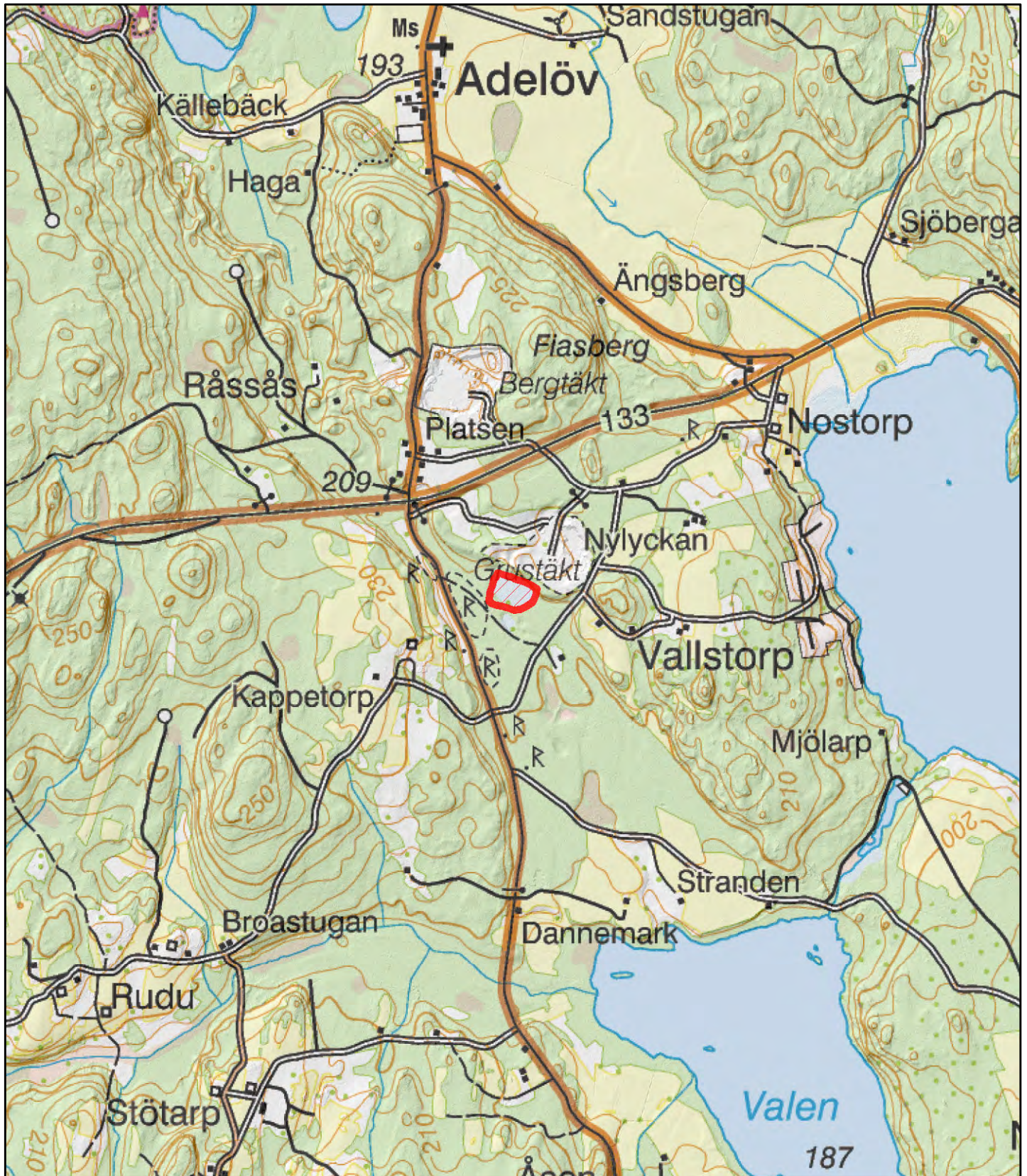
Kartbilaga (översiktskarta).

Natura 2000-område

Drängagråten

(SE0310522)

Bilaga
översiktskarta

1:20 000

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Natura 2000-område

 Drängagråten

